

národní Bernské úmluvy o železniční nákladní dopravě ze dne 14. října 1890, čís. 186/1892 ř. zák. Jelikož v nákladním listu nebyla přepravní cesta předepsána, bylo na dráze, by ji dle předpisů mezinárodní úmluvy sama určila. Úmluva ustanovuje ve čl. 6 písm. 1, že má dráha voliti tu, jež se jí zdá pro odesílatele nejúčelnější. Za následky volby ručí dráha jenom, když se při ní hrubě provinila. Rakouský železniční dopravní řád ze dne 10. prosince 1892, čís. 207 ř. zák. měl v ř. 50 písm. 1) stejné ustanovení, ale již železniční dopravní řád ze dne 11. listopadu 1909, čís. 172 ř. zák. se odchýlil od něho, a platí nyní pro tuzemskou dopravu jak v Československu dle ř. 67 (3) žel. dopr. ř. čís. 203/1921, tak dle posudku znalců i v Rakousku předpis, že dráha jest povinna voliti cestu nejlevnější a teprve při stejném dovozném cestu, která poskytuje kratší dodací lhůtu. Předpisy mezinárodní úmluvy a československého i rakouského železničního dopravního řádu se tu tedy odchylují a to podstatně. Kdyby v tomto případě šlo o dopravu tuzemskou, při níž by se povinnost dráhy musila posuzovat podle železničního dopravního řádu, platného v Rakousku, byl by žalobní nárok odůvodněn. Podle mezinárodní úmluvy, jejíž předpisy jsou v tomto případě pro strany podmínkami nákladní smlouvy, není žalující firma v právu, neboť netvrdí, že se dráha dopustila při volbě přepravní cesty hrubého zavinění. Také by nebylo možno na hrubé zavinění uznati, neboť úspora na dovozném, které bylo možno docíliti, činila při dovozném přes rakouské území 1,497.600 rak. K jen 125.750 rak. K, byla tedy poměrně nepatrná a mohla býti pokládána za vyváženu tím, že dodací lhůta byla zkrácena zvolenou cestou o 24 hodin, zvláště když předmětem zásilky byly citrony, tedy zboží, které se dle zjištění prvního soudu časem kazí, a bylo dle nákladního listu 14 dnů na cestě. Ačkoliv i první soud ve shodě s posudkem znalců měl za to, že pro přepravu platila mezinárodní úmluva, posoudil přece rozepři podle ř. 67 (3) žel. dopr. ř. a dovolává se předpisu ř. 11 m. ú., že vypočítání dovozného se děje podle platných a náležitě vyhlášených tarifů, jimiž sluší rozuměti tarify jednotlivých dopravních úseků. S tímto výkladem nelze souhlasiti. O volbě přepravní cesty neplatí čl. 11, nýbrž shora uvedený čl. 6 písm. 1) mezinárodní úmluvy. Ve čl. 11 poukazuje se na tarify jednotlivých dopravních úseků v příčině vypočítání dovozného, při němž jest použita přepravní cesta pouze jednou z celé řady okolností, ke kterým se musí přihlížeti. Přepravní cestu určuje odesílatel, neurčil-li ji, učiní tak dráha dle ř. 6 písm. 1 m. ú. Teprve pro ostatní pro vypočítání dovozného rozhodné okolnosti, o nichž nemá mezinárodní úmluva sama zvláštních ustanovení, jsou dle čl. 11 m. ú. rozhodny tarify jednotlivých dopravních úseků. Pro názor znalců, že čl. 6 m. ú. se vztahuje pouze na určení první a poslední stanice v každém jednotlivém dopravním úseku, a že pro přepravu mezi těmito stanicemi platí předpisy o tuzemské dopravě, tedy v tomto případě ř. 67 (3) žel. dopr. ř., neposkytuje doslov článků 6 a 11 m. ú. dostatečné opory.

Čís. 4921.

Okolnost, že první soud nezařídil doplnění žaloby podle ř. 435 c ř. s., nepřichází již v úvahu, bylo-li o ní zahájeno a provedeno ústní jednání.

Povinnost soudu, starati se o úplné probrání věci, nesahá tak daleko, by musel upozorňovati strany, co by mohly a měly přednésti k odůvodnění svých nároků.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, R I 278/25.)

Žalobu o zrušení exekuce soud první stolice zamítl. Rekursní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a věc znovu rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by, nepřihlédaje k odůvodnění svého usnesení, odvolání po zákonu vyřídil.

Důvody:

Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu, poněvadž soud první stolice vůči žalobě, kterou odvolací soud považoval za neúplnou a za nevyhovující předpisu Šu 226 c. ř. s. ba za takovou, že její neúplná udání sama o sobě nemohla by odůvodniti žalobní nárok, takže by nestačila tato žaloba ani ku vydání rozsudku pro zmeškání, kdyby se byl žalovaný nedostavil k ústnímu roku, i když byla žaloba sepsána advokátem, nevyvinul činnosti, v Šu 435 c. ř. s. uvedené, nevrátiv ji před ustanovením prvního roku podle Šu 84 c. ř. s., a dále, že při ústních jednáních nevyvinul činnosti v §§ 182 a 431 c. ř. s. uvedené beze zřetele, že strany byly zastoupeny advokáty. Z toho důvodu považoval odvolací soud jednání na prvním soudě za neúplné, a zrušil rozsudek soudu první stolice. Odvolací soud není v tom s odvolacím soudem za jedno. Okolnost, že soud první stolice nezařídil doplnění žaloby podle Šu 435 c. ř. s., nepřichází již v úvahu, ježto bylo o ní zahájeno a provedeno ústní jednání, a aspoň při tomto byly obě strany zastoupeny advokáty. Pokud odvolací soud poukazuje k tomu, že soud první stolice nevyvinul za projednání sporné věci činnosti v §§ 182 a 431 c. ř. s. uvedené, a pokud v tomto nedostatku spatřuje vadnou neúplnost řízení v první stolici, přehlíží, že povinnost soudu, starati se o úplné probrání věci (§§ 180, 182 c. ř. s.), nesahá tak daleko, by musel upozorňovati strany, co by mohly a měly přednésti k odůvodnění svých nároků, zejména, když jsou zastoupeny advokáty. Takovou povinnost soudu nelze odvoditi ani z §§ 182, 195, 431 ani 432 c. ř. s. Jest naopak povinností strany, by uvedla vše, co její nárok opodstatňuje nebo podporuje. Proto soud první stolice právem vzal v úvahu pro rozhodnutí sporu jenom to, co bylo předneseno při ústním jednání (§ 414 c. ř. s.), a nebyl povinen přihlížeti k okolnostem nepředneseným a netvrzeným, zejména nebyl ani povinen, ani oprávněn, by prováděním důkazů shledával skutky pro jeho rozhodování závažné, neboť zásada projednávání nemůže býti změňována se zásadou vyhledávací. Proto odvolací soud neuznává, že řízení první stolice bylo ve směru odvolacím soudem vytýčeném vadně neúplné.

Čís. 4922.

Tím, že rekursní soud k rekursu vymáhajícího věřitele, navrhuujícímu, by usnesení prvního soudu, povolující odklad exekuce, bylo změněno v ten